

‘We willen een lerend netwerk creëren’

Monica Daniëlse is als *lecturer practitioner* de schakel tussen onderwijs en praktijk in het Alrijne Ziekenhuis. Alvin Westmaas is docent hbo-v en leerlijnbeheerder onderzoek bij de Hogeschool Leiden. Samen zijn ze betrokken bij het opleiden van aankomende en zittende verpleegkundigen.

Femke van den Berg*

Sinds wanneer werken jullie samen?

Alvin: ‘Maart 2017. Bij het Zorginnovatiecentrum (ZIC) van het Alrijne in Leiderdorp verzorgt Monica onderwijs. Ik let erop dat dit past binnen het hbo-v-curriculum en opleidt tot de eindtermen.’

Monica: ‘Daarnaast hebben we een rol bij de scholing van zittende verpleegkundigen van het ziekenhuis, in het kader van BN 2020.’

Alvin: ‘In de eerste fase van dit maatwerktraject lag voor ons beiden de focus op onderwijs verzorgen. Ik waarborgde daarnaast de kwaliteit en het proces, in verband met de accreditatie voor het Kwaliteitsregister V&VN. Inmiddels heeft een commissie van het Kwaliteitsregister bepaald dat de module voldoet aan de Beroepsnorm Deskundigheidsbevordering. Nu ligt de scholing vooral bij Monica, die mij waar nodig consulteert.’

Hoe krijgt het ZIC gestalte in Leiderdorp?

Monica: ‘Op vier afdelingen – chirurgie, interne geneeskunde, neurologie en longziekten – werken zo’n veertig aankomende verpleegkundigen van niveau 4 en 5 samen met medewerkers, docenten van de Hogeschool Leiden en

ROC Mondriaan aan het verbeteren van de kwaliteit van zorg en aan innovatie. Minstens drie dagen per week draaien de studenten mee op de afdeling, onder supervisie van een werkbegeleider. Ze krijgen steeds meer zelfstandigheid en begeleiden een patiënt uiteindelijk van opname tot ontslag.’

Alvin: ‘Ook voeren de studenten een praktijkgericht onderzoek uit, aan de hand van vragen van de student en/of de zorginstelling/zorgprofessional.’

Monica: ‘Medewerkers profiteren van de kritische blik van studenten’

Wat vraagt het ZIC van ziekenhuis en hogeschool?

Monica: ‘Een forse investering in tijd en energie. Zo is een aantal werkbegeleiders door onze opleidingsadviseur geschoold. Van hen worden andere vaardigheden gevraagd dan van traditionele stagebegeleiders. Het draait niet alleen om het voordoen van handelingen, maar ook om het coachen van studenten, bijvoorbeeld bij het behalen van leerdoelen.’

Alvin: ‘Van de betrokken docenten wordt veel flexibiliteit verwacht. Onderwerpen worden niet in een vaste volgorde behandeld, maar op het moment dat studenten ze zelf aandragen, enkele dagen voor de les.’

Wat levert het ZIC op voor betrokkenen?

Alvin: ‘Studenten groeien enorm. Hun verpleegtechnische vaardigheden verbeteren en ze worden zelfstandiger, gedisciplineerder, assertiever.’

Monica: ‘Alrijne kan dankzij het ZIC zijn medewerkers van de toekomst opleiden. Van de 22 studenten die vorig jaar hun diploma behaalden, kwamen er 16 in dienst. Medewerkers profiteren van de kritische blik van studenten. Op de betrokken verpleegafdelingen is het leerklimate sterk verbeterd. Ook zijn sommige aanbevelingen van studenten, die het resultaat waren van hun praktijkgerichte onderzoek, geïmplementeerd. Zo werden enkele protocollen aangescherpt.’

Kunnen jullie iets vertellen over het bijscholingstraject voor zittende verpleegkundigen?

Alvin: ‘In het voorjaar van 2017 startte de eerste groep van twintig mbo- en hbo-verpleegkundigen met de module EBP. Ze begonnen met het formuleren van een praktijkgerichte onderzoeksvraag. Vervolgens zochten ze in de literatuur naar antwoorden. Daarvan deden ze verslag.’

Monica: ‘Als deze *critical appraisal of a topic* was goedgekeurd, konden ze verder met de volgende modules. De hbo'ers voerden ook een praktijkonderzoek uit.’

Alvin:
‘Studenten worden
zelfstandiger,
gedisciplineerder,
assertiever’

Hoe is het traject ervaren door verpleegkundigen?

Monica: ‘Zij vonden het nuttig en leerzaam, maar ook zwaar. Veel deelnemers besteedden wekelijks zo’n 20 tot 24 uur aan het uitwerken van opdrachten, naast hun baan.’

Alvin: ‘Bovendien duurt het scholingstraject door “kinderziektes” al bijna anderhalf jaar, in plaats van het geplande jaar.’

En door managers?

Alvin: ‘Zij zijn zich ervan bewust dat de kennis en vaardigheden van zorgverleners op peil gehouden moeten worden door bijscholing. Maar ze vinden het soms moeilijk om hun medewerkers te missen op de afdeling.’

Monica: ‘Tegelijkertijd zien ze dat scholing iets oplevert, omdat deelnemers aan de slag gaan met een concrete onderzoeksvraag. Iemand onderzocht bijvoorbeeld welke “taal” je moet spreken als je zorgvragers meer inspraak wil geven. Deze handvatten voor *shared decision making* kunnen in de praktijk worden gebruikt.’

een jaar vooruit en werk heel gestructureerd. Alvin laat me zien dat je dingen wat meer kunt loslaten.’

Alvin: ‘Door Monica leer ik beter de vertaalslag naar de praktijk te maken. Een voorbeeld: we willen graag dat studenten patiënten interviewen volgens bepaalde methodologische eisen. Monica maakt duidelijk dat dit op een afdeling niet altijd haalbaar is, dat je soms moet schipperen.’

Is er wel eens een verschil van inzicht?

Monica: ‘Zelden. Als er eens iets is, lossen we het op.’

Alvin: ‘Bij de beoordeling van de eindschrijftjes van studenten zitten we niet altijd meteen op één lijn. Overigens vinden we dat studenten best mogen zien

Monica Daniëlse en Alvin Westmaas begeleiden scholing van aankomende en zittende verpleegkundigen.

Wat hebben jullie van elkaar geleerd?

Monica: ‘Ik plan zaken het liefst

dat we het niet over alles eens zijn. Dat stimuleert hun eigen oordeelsvorming.’

Wat zijn de toekomstplannen?

Monica: ‘Een belangrijk thema is de vertaling van de nieuwe beroepsprofielen naar het curriculum van de opleiding en de functieprofielen in het ziekenhuis. Een hele kluit. Hoe beoordeel je bijvoorbeeld de inservice-opgeleiden binnen de nieuwe profielen?’

Alvin: ‘Binnen de wettelijke kaders is er ruimte voor eigen beslissingen. Die willen we in de regio zoveel mogelijk gezamenlijk nemen. De uitdaging is om een lerend netwerk te creëren, waarin alle stakeholders gehoord worden. Denk aan studenten, medewerkers, opleiders. Samen willen we deze transitie zo goed mogelijk vormgeven.’

* **Femke van den Berg** is freelance journalist

OPROEP Willen u en uw collega ook een keer in De Ontmoeting? Mail naar redactie@onderwijsengezondheidszorg.nl met suggesties voor thema’s die u zou willen bespreken.

